

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „
Közsegeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:
Égész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Rézbányay J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytörszében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Király utca 8. szám 1. emelet), hol mindenkor a legjutányosabb árak szabatainak Minden belkutatott hirdetés után 30 kr. belygdíj fizetendő.

Nyilt-terben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Király-utca 8-dik szám 1-és emelet.)

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-utca 8 szám.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egy szép parlamenti ütközet.

A szerdai vitára büszke lehet a magyar képviselőház; parlamentáris lát-határunkon két csillag ragyogtatta vilá-gosságát; e két csillag Jókai és gr. Apponyi. És miud a ketten természet-ességük és valódiságuk igazi zavartalan fényében sugároztak; mind a ketten, nem törődve dicsérettel és gúncsolással, népszeri-ességgel és népszerűtlenséggel, szí-vekből beszéltek, őszintén, a meggyő-ződés melegevel úgy, a hogy igazán éreznek s gondolkodnak. Egymás ellen beszéltek, a politikában nagy köz vá-lasztja el őket egymástól, de az eszmé-nek egyenlő lendülete, a szó vitelében egyenlő nemesség és egyenlő melegség egyesíti őket. Határozottan hiábavaló vitatkozás lenne megkülönböztetni akarni, hogy melyik volt jelentékenyebb és győztesebb; ha mindkettőjük iránt igaz-ságosak akarunk lenni valódi értékük szerint, úgy egyszerűen örülnünk kell, hogy, mint a németek mondják két szellemhéroszokról, Göthe és Schiller-ről: „dass wir zwei solche Kerle ha-ben“ és csak örömmel konstatáljuk, hogy a művelt Európában minden or-szág irigyelheti tőlünk az ilyen két parlamenti szónokot. És a képviselő-házban bizonyos elemeknek, melyek parányi agyacsokjukat és annál hatal-masabb ordító-szervüket oly serényen megerőltetik, hogy vad nevetlenség által kompromittálják Európa előtt a magyar lovagiasság és politiai érettség évszázadok óta kipróbált jó hírét, ennek a két rhetori óriásnak közvetlen egy-más után következett fellépésében a képzelhető legerősebb mintaképe lett nyújtva a Magyarországhoz méltó par-lamenti haremódnak.

Pedig érdemben mind a két szónok csipősebb, élesebb volt, mint valaha; az ellentétes álláspont kritikájá-ban esontig, a végső életidegig hatoltak a bonckéssel. A parlamentben meg le-het, sőt meg kell mondani mindent, a mi a dolog érdemét, a szóban forgó ügy magvát illeti, de az attól függ, hogy miként mondja meg az ember és hogy a mondottakat megokolni is iparkodik és pedig nem az istálló-i kő-dexből merített szafos mondásokkal, vagy épen a saját közönségességéből vett gyanusításokkal.

Lehet-e az alap illoyális kétértel-mütségét, mely alapon a szélsőbal áll a parlamentben, midőn egyrészt a legtö-kéletesebb nemeszitikus loyálitást erősíti, másrészt dincasak rajong a turini ö-nkéntes száműzött dicső személyeért, — a Kossuth iránti pietás minden érző ma-

gyar közös kincse, egy kis áradozás tehát e pietás tanusításában nem valami nagy szerencsétlenség, — hanem még po-litikáját is Kossuth programjára ala-pítja, oly programra, mely még a ko-ronás, kipróbált, alkotmányos érzelmi királyt sem ismeri el, lehet-e ez illoyá-lis kétértelműséget élesebben marki-rozni, mint Jókai tette?

És lehet-e Tisza miniszterelnököt élesebben támadni, mint Apponyi tette, midőn bebizonyítani vállalkozott, hogy Tisza Kálmán politikai állításaiban és ígéreteiben soha sem volt pozitív fen-tartás nélkül határozott, hanem minden deklarációját úgy tette meg, hogy egy hátsó ajtó mindig megmaradt a kité-résre, vagy épen negációra; hogy az opportunizmust, ezt a megengedett, sőt gyakran szükséges motort nem az or-szág helyzetének szükségére szerint sza-bályozta, hanem úgy, a mint azt a saját hatalmi állása követelte; tehát politikai-lag feltétlenül méltatlan a bizalomra és nem lehet hivatva arra, hogy a köz-igazgatási és igazságügyi reform nagy műve az ő zászlója alatt legyen kereszt-ülvive?

Avagy lehet-e ama változások és vedlések után, melyekben a „kalksburgi nevelőintézet büszkeségének“ szükségkép át kellett esnie, míg végre azon Apponyi Albertt érett meg, ki iránt a magyar szívek is rokonszenvesen doboghatnak, ügyesebben kihasználni a közjogi alap és ezzel a nemzeti aspirációk oly felette kényes témáját a saját javára és Tisza ellen, mint Apponyi tette egy Demosthe-neshez méltó mai beszédében?

De sem Jókai, sem Apponyi nem adtak okot ellenteleiknek a megbotrán-kozás felkiáltásaira és izgatott feleltre, mert még akkor is nemesek és méltó-ságosak maradtak, mikor azokat az ol-tárokat iparkodtak romokba dönteni, melyeken ellenfeleik legszentebb áldo-zataikat mutatják be.

Igaza Apponyinak semmiesetre sincs. Ő ugyanis abban a világításban festi Tisza opportunizmusát melyben az, az ő, ezen eminens államférfiúval szemben elfoglalt nézésének látszik és elfelejtí ama történelmi, politikai, valamint gaz-dasági eszményeket és fejleményeket, melyek annak az opportunizmusnak Tisza akarata nélkül, sokszor ellenére a kiélesítettebb és kiterjesztettebb alakot adták. Feleli Apponyi, hogy mily gyak-ran kellett Tiszának a lemondás be-nyújtásának ultima ratiójához nyulni, hogy Magyarország igazát megvédje a legintenzívebb támadások ellen és fe-leldi, hogy senki sem vállalkozott, a ki Tiszától kritikus órában átvette volna a miniszterelnökség terhét és felelőségét.

Most természetesen, mikor Tisza minden nagy nehézséget leküzdött s a költség-vetés is egyensulyba van hozva, a re-formkorszak megnyitását lehetővé tette, most szeretné az ő helyét elfoglalni Apponyi. Most azonban legkevésbé sem akarja elejteni a korona és a többség azt az embert, a ki a boszniai okku-páció és az európai helyzet folytán el-engedhetetlenné vált óriási többkiadások dacára képes volt odajuttatni Magyar-országot, a hol ma áll: tekintélyes és akkreditált az egész művelt világon, benn rendezett és képesített a nagy re-formunka megindítására.

„Van is itt szólásszabadság!“

Legnagyobb élő magyar írónk ezen keserű kitakadásával kezdem s folytatom azzal, hogy a felháborodásnak nincs az a lesújtó szava, bárhogy keressem is, mely-lyel az ismét napirendre vonzott par-lamenti botrányokat méltóképen jelle-mezni tudnám. Valóban odáig jutottunk már, hogy a képviselőházi ellenzék hal-latlan cynizmussal üzött hóbertjaitól utálattal kell elfordulnia — pártkülönb-ség nélkül — minden tisztességes haza-finak.*)

A ki ezekben örömet leli, a ki sze-mélyes gyűlöletének az ország érdekeit rendeli alá, az gondolkodásában, mint magánember, nélkülözi a szükséges morális alapot, mint a törvényhozó testü-let tagja, megérdemelné, hogy ily érzel-mekkel az országház csarnokai alól men-ten kikorbácsoltassék.

Nem veszem ki e vád alól az el-lenzék egyikét sem; nem a szélsőbalt s még inkább nem a habarékot.

Az isten is csak úgy volt hajlandó régesrégén egy népes városnak megke-gyelmezni, ha benne egyetlen igaz em-ber találtatik Bizonyára én is másként itélném meg az ellenzéki pártok maga-viseletét, ha soraikban egyetlen i g a z s á g o s embert sikerülne fölfedeznem. De ilyen ott nincs. Miért? Mert nincs, legalább eddig még nem talákozott olyan önérzetes, bátor ember, a ki azok-kal a botrányhajhászó szájhűsőkkel a szolidaritást nyilváno san meg merte volna tagadni.

Mi értékkel bír tehát egy Irányi szigorú jelleme, egy Helfi parlamenti iskolázottsága, egy Ugron elismert lo-vagiassága, a mikor egy kocsis jargon-

*) Hogy mily lesújtó ítélettel fogadja a művelt közönség a parlamenti botrányokat, melyeket a fegy-verbárságra lépett ellenzéknek elege alatt néhány kép-viselőnek megvalasztott lelkiismeretlen exaltáló rend-szeresen színré hoz, meggyőző jele e cikk, melyet la-punk egy régi barátja, kit eddig mint erős függetle-sségi meggyőződésű forint ism-rtünk, küldött be hozzánk. Mint az idők jelet, közöljük az éles, de találtó kritikát, mely minden irányban elég tanulságos. A szerk.

ban kiabáló nevetlen gróf és ezzel ugyanazon irányt valló lelkiismeretlen kolompósok, oda sodorják őket is, a hol már a politikai eszély régen megszűnt s kezdődik a parlamenti orgia? Nem lévén e szerint képesek a frázisokon lovagló vezérek, a rendet és tisztességet lábbal taposó képviselőket fejelemelni, sem pedig azokkal szemben az egytév-tartozás kötelekeit felbontani: nekik se derogáljon, mikor aztán a felháborodott közvélemény nemcsak egy kategóriába helyezi őket a parlamentáris tisztesség legelemibb követelményeit mellőző többi társaikkal, hanem a felelősség orosz-lánrészt is egyenesen az ő számlájukra írja.

Am buktassák meg Tiszát, hozzanak működésbe ellene minden alkotmányos, tehát megengedett eszközt parlamentben és azon kívül. széleseszék meg párhiveinek tömör falánját: a politikai tisztesség szempontjából senkinek semmi kifogása sem ellene. De már ahhoz Tizsa nem elég nagy ember, nem volna elég nagy Kossuth sem, noha mindkettőnek feltétlen tisztelője vagyok, hogy értök vagy miattok a 48-diki küzdelmek egyik legnagyobb vívmánya: a szó lássz a b a d s á g, akár a vezérek menthetetlen gyámoltalansága, akár a közemberek esztelensége következtében feláldoztaszó. Mert hogy ennek kikezdéséről van szó, ezzel tisztában van ma minden el fogulatlan ember.

Soha országos párt rosszabb szolgálatot nem tehetett volna sem magának, sem az ügynek, melyért küzdelemre szállott, mint a mi szélsőbalunk. Egy év óta rángatja a vészharangot. Opponál, demonstrál, lármáz, átkoz, szitkozódik, gyanúsít. S nem veszi észre, hogy mindezzel annak a gyűlölt személynek, Tiszának, teszi a lehető legnagyobb szolgálatot. Hiszen jól tudhatnák, tudhatná maga Herman Ottó is, a ki a nemzeti geniusz ismerettségével oly nagyra van, hogy az ép érzékű magyar ember természeté undorodik a személyeskedéstől s minél méltatlanabban üldöznék valakit, önként és annál szorosabban csatlakozik a bántalmazotthoz.

Jöhet idő, nincs kizárva a lehetőség, hogy a vészharangot, valósággal meg kell húzni, de ne higgyék a képviselőház lelkiismeretlen bohócai, hogy ők fogják a nemzetet megmozdítani és vezetni. Akkor nem szájhősökre, hanem emberekre lesz szükség, ezek pedig nem az ő táborukból és iskolájukból kerülnek ki. Polonyi, az erkölcsbíró, Károlyi, a parlament illem orákuluma, Kaas, a bombasztok nagymestere, nem olyan alakok, hogy komoly időkben szerepet vigyenek, legfőlegb arra való, hogy immoralis rugaszkodásaikkal ellenfeleket még nagyobbá tegyék.

Hát arra nem gondolt még a tekintélyes számu függetlenségi párt, hogy a habarékkal folytatott kacérkodása s egy közös jelszóban való egyesülése micsoda jelentőséggel bír? Jelenti azt, hogy a függetlenségi 80 képviselő egy alig 40 tagot számláló párt kezében eszközzé törpült s velük kapartajdik ki a mesebeli sült gesztenyét; s míg ők feltörő bakokként támadják Tiszát és kormányát, addig a habaréki urak szépen a markukba nevetnek. Nincs okuk félni a

szövetségről, jól tudván, hogy előbb ők, a kormányképesek (?) s csak azután következhetnek Irányiék.

F o l t o k r ó l beszélnek, foltokról irnak, melyek Tizsa jellemét elhomályosítják. Hát Deák Ferenc impozáns szobrára nem mászik-e fel a szemtelen légy s nem hágy-e unok foltot azon a jupiteri homlokokon? Ki merné mondani mégis, hogy ekkor az a szobor kevésbé impozáns? És Lukács Gyula mennyivel lett nagyobb és Jókai kisebbé, hogy a koszorú irónak, a nemzet bálványának, örökös büszkeségének rend-reutását követelje? Bizony szégyelhetné magát. Bizony eleget vétkezett egész életére.

Erről a Lukács urról jut eszembe, hogy milyen toladó módon szokta pártjának „derék” közönyét, a „Népszázlóját” a szegény falusi emberek nyakára varrni, azt a kloáka-bűzt lehelő „Népszázlóját”, mely előtt ismeretlen fogalom a magán-ember becsülete, jó hírveve, mely rüt célatossággal ugyan-azon az oldalon közli Tizsa Lajos és Matlekovics, Kokán és Farkas Menyhért, arképeit; mely mig egyfelől Irányi, Heli higgadtabb felszólalásait kivonatosan, a kormánypárt legjelesebb szónok-latait sehogysem, ellenben Károlyi Gábor kanászos közbeszólásait egész terjedelmökben s ritkított betűkkel tárja olvasói elé. Vagy az ilyeneket se veszik észre a vezérek? Avagy tán tudják, megengedik, helyeslik ezt a megméte-lyező vakondok munkát, mely képes az alapszabályok higgadt és becsületes lelki földmives embert őseredeti alakjából kiforgatni s előtte minden urat, hivatalnokot s társadalmi rendet esküdt ellen-sége gyanánt tüntetni fel? Es még ezek az urak mernek a politikai morálból valakinek leckét adni!

A mérsékelt ellenzékéről ezuttal csak annyit, hogy kétszínű magatartása eszembe juttatja Wesselényinek a pozsonyi diétán egy világfutó spadassin sértő nyilatkozatára adott azon felhívá-sát, hogy a rendek szavazzák meg egy-hangu megvetésöket egy általános — hallgatásban. Tehát most már csakugyan én is elhallgatok.

Csanyi.

Jókai Mór beszéde.

A most folyó költségvetési vitának egyik legkimagaslóbb mozzanata Jókai Mór beszéde.

E beszéd nem annyira szépsége, mint inkább benne rejelő történelmi igazságok meggyőző erejével hat és pedig ellenállhatatlanul, minden ellentmondást elnémítva.

Nem Jókai, a koszorú költő szól e beszéd-ben, hanem Jókai a politikus és e beszéd bizonyossá rá, hogy Jókai nemcsak mint költő, de mint politikus is magáremli a bért.

Beszéde. melyet f. hó 27-én tartott és mely a legjobb parlamenti beszédek közé tartozik, a következők:

Jókai Mór: (Halljuk! Halljuk!) Előre bocsátom, hogy senkivel polemizálni nem szándékozom.

Pártokat, államférfiakat nem egyes paragrafusok után kell megítélni, hanem a szerint, hogy egy általuk képviselt nagy eszmékörben összefoglalt általános politikai törekvés a maga egészében és teljességében üdvös volt-e Magyarországra, vagy nem? Az lesz-e a jövőben vagy nem?

Én, hosszúra nyult életpályámon: Isten jó-voltából közel fél százada, hogy szolgálok a köz-ügyet, több ilyen nagy eszmékört láttam felvo-nulni, sikerre jutni, vagy elbukni, magam is, mint szerény napszámos, mint közkatona részt vettem mindannyiban.

Az egyik nevezetes nagy eszmékör volt az egész magyar nemzetnek újjáalkotása és egyesí-tése, a jobbágyi szolgálat, a nemzeti előjogok megszüntetésével, kiirtásztése az alkotmányos szabadságnak minden honpolgárra vallás és nyelvkülönbség nélkül, felszabadítása a munkás köznek és a gondolatnak. Fájó tisztelettel emlé-kezem vissza azokra, kik az eszmének első meg-pandításaért a budai vérmezőt vérukkal keresztel-ték azá. Ők korán ábredtek; még nem vir-radt; nem érték meg őket a nemzet Nagy elis-méréssel jegyzem fel azoknak a neveit, a kik ez eszmékört negyven év múlva újra feleleveníték: a dicső uttróit a népszabadságnak; egy báró Wesselényi Miklóst, egy gróf Battyányi Lajost, egy gróf Teleki Lászlót, egy báró Főtös Jó-zsefet; de a kinek szelleme legnagyobb tért be-világított ez uton, az bizonyára Kossuth Lajos volt. (Éljenzés.) Az ő csodáhatása tolla volt az, a mi a közvéleményt évek során át előkészté, úgy hogy midőn 48-ban eljött az idők teljesége, a magyar nemesség nem kívánszerítve, nem meg-tertenve, de önként, lelkesülve mondott le sok százados előjogairól, kabla-ra öltetve a nép millióit s áldozatul hozva jövedelme nagy részét, dézsmát robotot, egy bizonytalan jövőben ígért kárpótlásért s az önkéntes elhatározásának kitejlesztését tartalmazó feliratát a törvényhozó testületnek ismét Kossuth szerkeszté meg és minden eszközzel hatalmas szellemének hozzá járult annak életbeléptetéséhez.

S a magyar népből nemzetet alkotni egy nagy, új korszakot megkezdő és igen szükséges eszmékör volt. Minden jó és minden rossz kö-vetkezményei mellett is szükséges.

Annak a nagy épületnek, melyet alkotmá-nyunk várában a nép képez, talán egy téglája az én nevemre is emlékszik; de az architráha bizonyára Kossuthé. S hogy ez a nagy érdeme a kimagasló államférfinak minden emberileg le-hető politikai hibát lenyomja és még államjogi nézeteinek ellenségeit is, történelmi fényű neve iránti tiszteletről ösztönzi. (Ugy van! jobbfől.) azon ne csodálkozzék senki és én nálam külö-nösen ne számítas senki népszerűség hajhászá-snak. Én a népszerűség Polykrates gyűrűjét anv-nyszor beledobtam már a tengerbe; mindig akadt egy hal, a mely azt visszahozza. (De-rültség.)

Nem sikerült azonban a második eszmékör, mely az elsőre kívánszerítve következett: Ma-gyarország elszakítása Ausztriától. a független-ségi harcban, mely ismét Kossuth nevével van összekötve. Európa nem engedte meg, hogy egy országtolemeget darabjaira széthontsunk és mi, dacára bálmulatra múltó hősi harcainknak, kény-telenek voltunk összeroskadni a világhatalmak akarata előtt.

Ezt az eszmékört, bármennyi fényes emlék örökítse is azt meg, bármennyire büszkén dobog-jon is fel a szívünk, mikor a napjaira a csoda-tevő honfi” lelkesülésnek visszagondolunk, nem találjuk a gyakorlati politikában többé.

A harmadik nagy eszmékör volt, melyhez ismét egy fényes történelmi név, Deák Ferencz neve van kötve: az Ausztria és Magyarország közötti közbjogi harcnak megszüntetése.

Ha be nem vallanám is, köztudomás, mi-szerint a kiegyenlítés munkálalatában én is és több elvtársam, ki most e padokon foglal helyet, maga a miniszterelnök is ellenzéki állást foglaltunk el. (Derültség balfelől.)

Es most mi vagyunk e kiegyezési törvény-nek a legösszintébb pártolói. (Nagy derültség balfelől.)

Ezért bennünket elvtagadónak gunyolni népszerű vállalat.

Pedig nem a mi elvünk változott meg, de változott a világhelyzet. (Derültség balfelől.)

Károlyi Gábor (D): Eppur si muove! ő körülök forog a világ!

Jókai Mór: Rettenetes figyelemmel fo-gom hallgatni Károlyi Gábor grófot, mint szó-nokot. (Halljuk!)

Elvünk most is az, a mi 1867-ben volt: „Magyarországon a magyar érdekek érvényre juttatása.”

Eléuk tolt a korszellem parancsszava a negyedik nagy eszmékört, mely évtizedek mun-

kájára hív fel s ez volt az egygyé telt, újja alkotott, önzetetésére bizott Magyarországnak kulturális, finansziális és közgazdasági rendbe hozatala.

Magyarország minden téren hátra volt maradvá, államháztartása hatvan millió hiányt mutatott fel s hitele a juratási zálog kölcsönzésig sülyedt alá; hat rövid év alatt három pénzügyminiszter esett kétségbe a ráneveződ feladatok előtt s ugyanannyi közlekedési miniszter hagyta itt a kuszált, tervtelen, jövedelemfukar vasuti apparatust.

A két nagy párt kényszerülve volt változott külpolitika s a romladozó belviszonyok miatt az addig folytatott közjogi tusával felhagyni s aztán egyesült erővel az ország belügyeinek rendezéséhez látni.

A szévtörte fordul a szél fuvásával, a napraforgó fordul a nap járása után; — de a gondolkodó hazai fordul hazája érdekeivel. (Élénk helyeslés a jobb oldalon.)

Hogy mennyire helyeselte az egész ország ezt a két nagy párt közötti kibékülést, azt bizonyították a rögtön rá bekövetkezett képviselő választások. (Nyugtalanság balfelől. Ugy van! Ugy van! jobb felől.) melyek csaknem minden küzdelem nélkül folytak le, s a képviselő házat a 48-as és függetlenségi pártnak s némely szélsőjobbot képező törődékek kivételével egy táborba, a szabadelvű pártba hozták össze.

A csendes és nagy megmondolást követelő belső rendezés műve alatt, mely az általam negyedik eszmekörnek elnevezett általános politikát képezte; egyszerre csak élénk tolt az idők szelleme egy ötödik új eszmekört: Magyarország érdekepolitikájának az osztrák-magyar monarchia külpolitikájában érvényre jutását. Kitört az orosz-török háború. (Mozgás balfelől. Halljuk! Halljuk! jobb felől.)

Ha csak egy negyedszázadot engedett volna a jó sors e két feladat között, ha előbb belügyeinket rendbe hozták volna! De egyszerre állt élénk mind a két feladat, mind a két eszmekör a maga kolosszális nagyságában.

A mit nagy gondosan összeállítottunk: államháztartásunk rendezését, a mit nagygyűlésen megkezdünk: kulturális és közgazdasági haladást; egyszerre megakasztá a hadügyi követelmények rank zudulása.

A nemzet nagy áldozatok hozatalára lett hivatala a melyeket a boszniai okkupáció igényelt. És hogy ezek az áldozatok üdvös célt értek el, azt ma már nemcsak az ellenségeink ismerik el; de mi magunk is elismerjük (Tetszés jobb felől. Mozgás balfelől.)

De azóta is ez a két eszmekör, mely egymással mindig párhuzalban fut, az eszélyes belrendezés s az erőlyes külpolitika, folyvást követeli a legnagyobb erőfeszítést a magyar nemzetnek; a melyről el kell ismernem hogy példátlanul áll hazánk történetében.

Ki kell mondanom, hogy a magyar nemzet nem a hódító hadjáratokban Nagy Lajos és Corvin Mátyás alatt volt legnagyobb, hanem ebben a mostani nagy hadjáratban a belső rendezkedés és a külső hatalmi állás megtartásának hadjáratában. Ott a hadvezetők voltak a dicsőség, itt, ha győzünk, a dicsőségben osztozik minden munkabíró és adófizető polgár. (Helyeslyés és tetszés a jobboldalon) Mi valóban, mint az írásbeli építők egyik kezünkben a vakoló kanállal, másik kezünkben a karddal építjük és védjük egyszerre hazánk védfalait.

Károlyi Gábor gróf: Első a kanál!
Jókai Mór: Minő eredményekkel lehet betölteni a reánk bízott eszmekör 15 éves korszakát? Feleletül csak a száraz tényeket fogom egymás sorjába felállítani.

Legelsőben is: a nemrég a magyar állam-eszmétől idegen Horvátország helyett birunk most egy államaikot, hivatását jól felitog Horvátországot. (Mozgás a szélső baloldalon. Ugy van! Ugy van! jobb felől. Halljuk! Halljuk! egy saját nemzete érdekében a közös állam érdekeivel összeegyeztetni tudó böles és hazafias párt vezetése alatt. (Ugy van! Ugy van! jobb felől. Mozgás a szélső baloldalon.) A határörvídék bekebelezése által Magyarország elérte teljes alkotmányos kormányzat alá rendelt területi kiegészítését. Fővárosunk kifutódése beszél e korszakról minden szép szavaknál ékeesebben.

Fiumének a jelen kormány alatt világhíkö-tővé emelkedett. Tizenöt év előtt huszonögy gőzhajójárat volt kötelezve szerény kikötőjében,

az idén nagyszerű móli között tizezer hajójárat lett fölgyezeve.

Károlyi Gábor gróf: Ott van „Jókai” és „Matlekovics”. (Derűtség a szélsőbaloldalon. Mozgás és nagy zaj a jobboldalon.)

Jókai Mór: Ott van egy „Károlyi” is, de nem Gábor. (Zajos derűtség.)

Károlyi Gábor gróf: Nem érezném magam megtisztelve ebben a társaságban. (Nagy zaj.)

Jókai Mór: Ennyi hajójárat közeleli Magyarország terményeit s iparcikkeiket a külfölddel s ottani petroléumiparunkat a gyárunk az egész monarchia számára dolgozik. A gyárparnak kedvező törvényeink az új gyáraknak százával gazdagítják az országot s régi gyáraink a külföld gyáraival versenyeznek.

Ugron Akos: Azt is tessék megmondani, hány pusztaul el és szakította meg üzemét. (Helyeslés a szélső baloldalon. Nagy zaj. Halljuk! Halljuk!)

Jókai Mór: Vasutaink hálózatát kiegészítettük s az egész vasuti politika rendszerét újja alkottuk. A zónatarifa behozatala által oly merész eszmének adtunk kezdeményezést, mely a kivított sikerben találja igazolását s egész köztünknek új pezsdülést adott. (Általános élénk helyeslés. Felkiáltások a szélső baloldalon: Ez igaz! Földmivélésünk, kézműiparunk előhaladását szakiskolák felállításával mozdítottuk elő s az előhaladásunkról fényesen tanuszkodott az országos kiállítás. (Közbekiáltás: És annak fiker-számlái.) Lényegzésésünk az egész világrész figyelmével találkozik.

Létre hoztuk a büntetőjogot s az igazságszolgáltatásban a bagatella ügyek körüli eljárást. (Zajos nyugtalanság a szélső baloldalon.) Ez a fiskális uraknak nem tetszik. (Derűtség jobb felől.) A vízi jog s a folyamok rendszeres szabályozása által az ország termelési képességét fokoztuk. (Zaj és felkiáltások a szélső baloldalon: A rakpartok! Alledad-ügyeinket (Felkiáltások a szélső baloldalon: Növeltük! Szaporítottuk!)

Elnök: Kénytelen leszek a képviselő urakat a kik közbeszólásaikkal folytonosan zavarják a rendet és gátolják a tanácskozás menetét, névszerint megszólítani. (Élénk helyeslés jobb felől. Nyugtalanság a szélső baloldalon.)

Jókai Mór: Uraim, én száraz adatokat, megfogható tényeket hozok önök ebből tréfát csinálnak, az a megnyugtató érzés támad bennem, hogy a tények önöket támadják és egyetlen védekezésük önöknek az én állításaimmal szemben az, hogy nem hallgatják meg. (Élénk helyeslés jobb felől. Nyugtalanság a szélső baloldalon.) Alledad-ügyeinket ez ország évenkénti terheinek megkönnyebbítésével konvertáltuk. És a mint a jelen évi költségvetés tanuszkodik róla, az állam háztartásában a kívánt súlygyeget annyira helyreállítottuk, hogy az évi hiányzat, még az ellenzéki szigorú szeműveg alatt is, kölcsön útján nem fedezendő esekélyesre száll le.

És e mellett a másik eszme kör a külpolitikaiban a magyar érdekeknek érvényesítésére is nagy eredményeket mutat fel.

Az okkupált Boszniát és Hercegovinát böles kormányzat, igazságszolgáltatás és anyagi jólét előmozdítása által. (Egy hang balfelől: Itt lett volna arra szükség) leghibevé szövetségésünkkel iettük, vasutak által, melyeket e két tartomány saját jövedelmeiből épít, az európai művelt világhoz csatoltuk. Allami létünk ellenségeinek gyűhelyéből, saját országunknak vödbástyájává emeltük. (Nyugtalanság a szélső balon. Ugyvan! Ugyvan! jobb felől.)

Egész hadseregünk újból felfegyverezését, az újabb hadszát legnagyobb követelményei szerint, általánosn kereszttel vittük.

A mellett honvédségünket tisztelettel parancsoló haderő színvonalára emeltük, s annak újabb találmányi fegyverekkel ellátására saját tegyerygárt állítottunk fel. Egyuttal a népfelkelés szervezése által az országnak háboru idején megőrzendő belbékéjét biztosítottuk.

S midőn külügyi politikánkknak nyomatókúli haderőnknek új nérvű tökéletesítését és eszközöltük, ezáltal kivittuk azt, hogy megtámadtás esetén nem állunk egyedül, csak az erőnek vannak erős szövetségesei, bizalmat és támogatást nyertünk a nagy Németország és az egyesüges Olaszország részéről, a kikkel egyesülve megdönthetünk hármás szövetséget képezünk mely az európai békeségét talán hosszú időre, de a népek szabadságát bizonynyal meg fogja védeni az etipartozás ellen. (Zaj. Halljuk!)

Ez, uraim, a lefolyt tizenöt évnek eredménye.

A kik azt közérőli nézik, azok azt kicsinynek látják, de a kik távolról nézik, azok nagy-nak látják. És mindenki elismeri, a ki pártviszályainkban érdekelve nincs, hogy Magyarországnak egy nagy korszak magasságára jutott el, mely teljes tele van az előhaladás eredményeivel.

Jól tudom én, hogy ez a korszak még befejezve nincsen. Jól tudom, hogy a legnehezebb feladatok még ezután következnek. Most következik még az adminisztratív reformja. Előre jelezve látom, hogy a kormány az ellenzék két árnyalatának egyike által, akár az államosítás, akár a megyei önkormányzat elvéhez hajlik, ki-méletlenül meg fog támadtatni, de kétszeresen ki-méletlenül mind a két fél által, ha kitalálja azt a rendszert, mely az államosítást az önkormányzattal összehangba tudja hozni. Pedig tartok tőle, hogy kitalálja.

Hátra van az államháztartásnak oly foku rendezése, mely az államjavak elid-gentítése nélkül képes az egysulyt helyreállítani, s hátra van a valuta-ügy megoldása, hátra van a köz-egészségügy rendezése, a mezei rëndország tel-állítás, a szőlőművelés nagy veszélyeinek megszüntetése vagy megörvoslása, hátra az igazsá-ügyi reformok.

Komjáthy Béla: Hátra van minden.
Jókai Mór: Épen így megoldásra vár a jövőben a külügyi politika terén a végered-mény: vagy a győzelem kivívása minden véron-tás nélkül, vagy a béke megszilárdítása vér-aldozatok árán. S ez az utolsó eszmekör korszakának befejezése fog lenni.

Az etnikának, logikának, a józan politikai észnek a postulátuma az, hogy a nehezét, a be-végzését a megkezdett eszmekörnek az ügye ker-resztül, a ki azt megkezdte és idáig hozta. (He-lyeslés jobb felől. Ellenmondás a szélső balon.) S a kinek nevről a történetírő ezt a korszakot címezni fogja: az Tisza Kálmán. (Hosszantartó élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon. (Nagy zaj balfelől.)

En követelem tőle, hogy az eszmekört, a mit megkezdett, fejezze is be. Elfogadom a költ-ségvetést. (Zajos helyeslés és éljenzés a jobb-oladon)

H I R E K .

Az egyházmegyéből. C s e p e l e y János címzetes esperes, valpöi plebánusnak ö Felsége a koronás arany érdemkeresztet adományozta. — H a n g y á l y Mihály pinchehelyi plebánus a simontornyai kerület esperesévé nevezetett ki. — N o v á k József ozorai káplán ugyanoda adminisztratörre nevezetett ki. — M a r k o v i c z Pál káplán Alapítetrol Kisasszonyok háza kú-d-tett.

† **Szegfű Mihály** címzetes kanonok szent-széki ünök, ozorai esperes-plebánus meghalt f. hó 14-én 72 ik évében, miután Ozorán 42 évig hirdette Isten igéjét. A gyászertartást Hangyály Mihály pinchehelyi plebánus és helyettes esperes végezte Preininger Emil quardián, Kovács Antal és Nyárády Aladár káplánok segédetével. Nyugodjék békében.

Egyházi hír. D o l m á n y o s Döme Ferenc-ndű szerzetes, homok-komáromi helyettes plebánus Mária-Gyűdbe helyezetett át, helyébe pedig G u d l i n Gellért vicarius kü-d-tett.

Kegees adomány. Dr. R é z b á n y a y József seminariumi tanár a pécsi kath. legény-egyletnek a f. hó 20-án tartott választmányi ülésen 100 fto adományozott. Midőn a játékony-ság e derék cseleked-töről tudomást veszünk minden polemiait kerülni óhajtat, azon meggyö-ződésünknek adunk kifejezést, hogy a legényeg-let, mely ép a napokban oly mélytalan és alaptalan megtámadatásokban részesült, buzdi-tást fog ebből meríteni a további ernyedtelles munkálkodásra, melyben minden jóra való ember támogatására, elismerésére számíthat.

Himen. Dr. M ü l l e r János bonyhádi ügyvéd nöl vette Haffner Hermin k. a. t. — B u r g s t a l l e r Lajos kir. segédemnök szombaton reggel 8 órakor vezette oltárhoz a belvárosi templomban B o r o v i t s Jolán k. a. t. L e i s c h i n g Miska verőcei bérlő hétfőn vezette oltárhoz S t r e i c h e r Katinka k. a. t. Streicher Lajos nagykereskedő testvérét.

Uj ügyvéd. Dr. Deutsch Antal köz és váltó ügyvéd, ki a gyakorlati éveket városunkban töltvén, itt előnyösen ismeretes, városunkban letelepedett és a Nöthing féle házban ügyvédi irodát nyitott.

Uj élet. A pécsi nemzeti kaszinó új életre készül. A választmány az igazgató kezdeményezésére elhatározta, hogy az épület beosztást megváltoztatja. E szerint a mai olvasó és író szoba általában játszósobává, a kis társalgó helyettesíti a könyvtár, a mai zongora-terem lesz az olvasó-szoba, a könyvtár lesz pihenő szoba és a nagy játszósobából társalgó. Az új társalgó-terem ugyan fog elegansan buroroztatni, új billiard-szettel ellátatni, hol nem csak beszélgetni, billiárdozni, hanem ebéd után kávézni, frissítőket vagy hideg ételeket, sört, teát stb. kapni lehet. Meg vagyunk győződve, hogy a reform a kaszinót nagyban fogja emelni és hogy az nemokára az „arany ifjúság” gyülekező helye fog lenni.

Fintba Dénes stymografiai előadásai a színházalapa jávára kedden és szerdán d. u. 5-kor fognak a négyzet helyiségében megtartatni.

A szombati jogászestély egyike volt a legsikerültebb mulatságoknak. Jól esett látnunk a nagyszámú, üdébőlű, rózsbimbót, kik a vén „Hattyu” nagy termét oly igézően ékesítették, a mi meggyőzően mutatja, hogy a jogász mulatságok iránt az érdeklődés és bizalom nagy, amit a mi jogászaink meg is érdemelnek. A négyeseket 40 pár táncolta. A hölgykoszoruban ott voltak: Alföldi Irén, Angster Irma, Buzreg Aranka, Bedő Ilona, Bokor nővérek, Bodó Ilka, Buday nővérek, Berecz Klótild, Czizler Emilia, Douglas nővérek, Eizer Janka, Éhnn Antonia, Forray Agatha, Gosztonyi Etelka, Hitre Ilka, Hoffmann nővérek, Hinka Ilona, Hoffer Melánia, Illés Mariska, Jeszenszky nővérek, Klesch Marcsa, Kovácsits nővérek, Komáromi Ella, Lechner Tekla, Nagy Margit, Ötvös Ilka, Nendwich Vilma, Pfeiffer Ilka, Rásky Mariska, Rác Mathild, Szegő Margit, Váry nővérek és Weidinger Ilka k. a. A kedélyes szép mulatság reggeli 5 óra felé ért véget.

Uj megye bizottsági tag. H e t e s y Viktor csuzai reformatus lelkész megyei bizottsági taggá választott Csuzán. E választással nemcsak a csuzaiak nyertek egy önzetlen és hatalmas szavú szószólót, de nyert a megyei közélet is egy lankadatlan buzgalmi lángelkű, tapasztalt és erélyes harcost, aki életét a közigyelnek, a közjóknak szentelte és aki a hozzá fűzött szép reményeket mint eddig mindenütt, úgy megyénkben is bizonyára teljesíteni fogja.

Tea-estély. A pécsi izr. négyzet decem-ber 14-én a „Gyermekkert” helyiségeiben tea-estélyt rendez.

Dal-estély. A „Pécsi Dalárda” ma este 8 órakor a „Hattyu”-ban tartja alapszabályszerű dal-estélyt.

A pécsi két négyzet céljaira Engel Caesarine uróné, Engel Miksa fiuemet bankigazgató neje 50—50 frtot adományozott, a nagy-lelkű adományért a négyzetek lapunk utján is kifejezik hálás köszönetüket. A pécsi négyzetek szegényei érdekében kívánjuk, hogy e humanus példa számos követőkre találjon.

„Emléki” címen V á r a d y Ferenc hírlapírónak egy csinos kiállítású 176 lapra terjedő verskötege hagyta el épen most a sajtót. Várady Ferenc neve jól ismert Pécs városában és a megyében, irodalmi kiadványai szép kelen-dőségnek örvendtek és bizonyára annak fog örvendeni az „Emléki” is, amelyre a szerző és kiadó felhívását lapunk mai számához mellékelve veszik olvasóink, kiknek azt melegen ajánljuk figyelmükbe és pártolásukba.

Sajtó-pör. Csütörtökön tárgyalattott Geiger Gyula, a „Szezsárdi Vidéke” szerkesztőjének sajtópöre Fajth Lajos szegszárdi káplán ellen, a mire az adott okot, hogy a szegszárdi plébánost a trónörökös halála alkalmából, mivel gyógyszerzást ki nem tüzett, sőt eskett is, Geiger lapjában megtámadta, mire közte és Fajth Lajos között hírlapi polemia fejlődött ki, melyben Fajth Geigert erős kitéveléssel illetve revolver zsurnalistának mondotta, kitől a gyalázás dicséret. Geiger rágalmazás és becsületsértés címen emelt panaszt. Az esküdszék, mely Sável Kálmán elnöke alatt ült össze, érdekes tárgyalás után, melyről térhiány miatt ez alkalommal nem emlékezhetünk meg hosszasan, valódtart, kit Steiner Lajos védett, a rágalmazás vétsége alól 10 szóval kettő ellen föltette, a becsületsértésben azonban 8 szóval 4 ellen vétésnek mondotta ki és büntetésül a vádió kérelmére, ki a vádolt mellett formális védbeszédet mondott, 10 frt fű, és 5 frt albüntetésben és a költségekben marasztalta el.

Bírói kinevezés. A pécsi törvénytörvényeknél huzamosabb idő óta üresedésben volt bírói állásra H a n u y Elek hir. alügyész nevezetett ki. kit jól megérdemelt új állásában örömmel üdvözlünk.

Az első pécsi munkás beteg és rokkantak egyezt mult hó október havában beteg és munkaképtelen tagjait 322 frt 69 kr. segélyben részesít. Ezen összegből jutott heti segélyezésre: 215 frt 34 kr.; rokkantaknak: 51 frt 90 kr.; gyógyszerre: 50 frt 97 kr.; fürdőkre: 4 frt 48 kr.

Halálozás. E hó 25-én halt meg Mágooson hosszabb kinos betegség után B a l á z s József m. kir. nyug. adótárnok. Nyugdíját nem sokáig élvezte, mert még csak néhány hónap előtt látuk e derék, mindenkielő szemben előzőeken tisztviselőt 2 botra támaszkodva és a hivatal-szolgától vezettetve hivatalába vánszorogni. — A köszvényétől gyötört embernek akkor még nem volt szabad nyugalomba vonulni, ha nem akarta teljes nyugdíjra való igényeit elveszíteni. Hiába, ilyen a törvény! Temetése a helybeli lakosság általános részvétel mellett ment végbe. Legyen könnyű neki a föld!

Felhívás. A pécsi jótékony négyzet szent célja és feladata, a nyomor és inséggel sújtottak nyomasztó helyzetén, pénz. élelmiszerek s egyéb házi eszközök nyújtásával enyhíteni. Minthogy azonban a segélyezendők nagy száma, s egyelőnknek aránylag csekély anyagi erője lehetett-lenné teszi a segélyezést az igényeknek megfelelő módon gyakorolni; s minthogy a nyomorban süllyedők sőt házi mind hangosabban segélyvált esd: szent kötevénynek tartjuk a nemeskeblű jótékonyokat gyakorlók áldozatkészégéhez fordulni. Teljes tisztelettel megkérem ennél fogva a n. é. közönséget, hogy a sors üldözött szegényeink közötti karácsonyi ajándékképp kieszandó termény, élelmiszer, ruházat, tüzelő anyag egybegyűjtéséhez hozzájárulni s bármily csekély könyvirodalmányát, és pedig az anyagbelleket az egyzet helyiségébe (Dák- és Kert utca sarkán), míg a pénzbelieket Magyarly Róza egytel alelnök ur-nőhez (Káptalan utca 4. sz.) juttatni kegyesked-jék. Pécsét. 1889. november hó. Teljes tisztelettel Cseh Kóvér Anna, a pécsi négyzet elnöke.

Germanizálás. Bonyhádon folyót hó 10-én Graf József ottani evangélikus lelkész 25 éves jubileum alkalmával a papokban Forberger László ottani gymnasium tanár német gyermekszineloadást rendezett. A szinlap így szólt: 100 arany pályadíjra érdemes kitűnő eredeti színű. Bonyhádon, a paplak disztermeny Forberger László igazgatója alatti dráma, vigjáték és népszimű dilettans szintársulata által vasárnap, november 10-én a bonyhádi bucsu alkalmából nagy díszeladás adatik: „K n e c h t R u p r e c h t” oder: Die böse Prinzessin und das gute Gänselein. Ein Lustiges Trauerspiel von: J. Claus. Személyek: Der König Fr. Charlotte Becht. — Die Königin Fr. Ida Forberger. — Prinzessin Rosenrot, deren Tochter Fr. Emma Graf. — Graf v. Hosenbein, Minister des Reiches Hr. Ernst Kirchknopf. — Kunsens Liese, Gensehirtin Fr. Wilhelmine Hera, — Knecht Ruprecht Hr. L. Gugenberger. — Page Hr. Béla Kirchknopf. — Ezt megelőzi: „Hunyady Jajtelez, cselédszervő az övé boltban. Eredeti vigjáték. Személyek: Hunyady Jajtelez cselédszervő ifju Gyalog István ur. — Anna, cselédszervő Graf Emma kisasszony. — Számi, Hunyady fia Kirchknopf Béla ur. — Ezenkívül még: „Der Witzige Jude” vorgetragen von den Herren Andor Marhauser und Stephan Gyalog. „S a l a m o n.” Vörösmarthy Mihálytól. Szaválja: Dvorsky József ur. — Végre: egy élő kép bengáli világítás mellett! Ez alkalommal Török Ottó ur (Török Béla szezsárdi ügyvéd fia) mondja az ünnepi beszédet. Kezdeté 6 órakor. — Ez aztán nem válik dicseretére a bonyhádi gymnasiumnak, mert mikor Bonyhádon éppen szépen fejlődik az ottani intelligentia fáradsága mellett a magyarosodás útján. akkor eszébe jut egy gymnasiumi tanárnak Bonyhádon német szineloadásokat tartani; ez már csakugyan nem hazafiság. Talán még emlékeiben van a közönségnek, hogy a szezsárdi gymnasium létrehozására irányult mozgalom alkalmával fennen hangoztatták azt, hogy a bonyhádi gymnasiumnak missziója van a magyarosodás terjesztésére! Na ugyan szépen valósították ezt a missziót, mikor tanárjuk vezetése alatt német szineloadással delectálják a közönséget és az ifjúságot; ez már csak nem tartozik a magyarosításhoz! írja a „Sz. V.”

Értesülésünk szerint a bonyhádi izr. iskolában is igen győnye lábón áll a magyarosodás ügye, amennyiben ott a tanítók nem tudnak magyarul és így nem is taníthatnak magyarul. Ez meg a bonyhádi izr. hitközségnek válik szégyenére. A bonyhádi izr. hitközség tanulhatna a pécsitől.

Uj zeneművek. Táborcsy Nándor nemzeti zeneműkereskedésében Budapest, váci-utca 30 sz. a megjelent: „Legujabb Budapesti dalok és népdalok” melyek a népszínházban a legkedveltebb népsziművekben énekelletnek. Enekhangra zongorakísérettel alkalmazta Abrányi Kornél. 2 ik szám: Érzsinű kék a nefelejt levele. 3 ik szám: Bíró uram nagy panasz van. 4-ik szám: Szegény Mári. 5-ik szám: Azért csillag hogy ragyogjon. E dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is el lehet játszani, miután a dallamhangok a zongoraszében is befoglalhatnak.

„A 13 Vértanu albuma.” 1890. október hó 6-án leplezik le Aradon a 13 vértanu szobrát. Teljes felszárad telt el ama nap óta, melyet a magyar nemzet leggyászosabbjai közé számító véres betűkkel írt történelmének lapjain. Harminc éve mult, hogy az eszme — a 13 vértanu emlékének szobrát emelni — a hazafias hírlapok útján megfogalmazott. Az ige testé lőn. . . Az eszme megvalósult. . . Magyarországnak a vértanuk emlékéhez és magához méltóan kell a leleplezés napját megünnepelnie! A „Kölcsy-Egyesület”, mint a réggibb Magyarországi délkeleti részeiben a magyar állameszmének és magyarosodásnak terjesztésére a nemzeti művelődés megőrsítésére alakult egyesület, csak kötelességét vélte teljesíteni, midőn elhatározta, hogy a leleplezésnek a nemzeti ünnep jelentőségének emelésére oly albumszerű képes könyvet ad ki, melynek feladata volna a szabadságharc utolsó jeleneteire, valamint az elnyomtatás napjaira vonatkozó események — és nevezetesebb epizódoknak nemcsak közközben forgó adatait elsorolni, hanem a nagy napok hőseinek és szemtanúinak élő szóval adott elbeszéléseit, vagy még frisse emlékezetben levő beszéghagyományait is öszszegyűjteni és megőrsíteni s így a magyar szabadságharc tragodájának utolsó megrendítő felvonását az öszszes adatok lehetőleg kimerítő fölsorolása és chronologicus sorrendben való csoportosítással feltűnteti. De „A 13 Vértanu Albuma” nem pusztán ama nagy idők nagy eseményeinek fölsorolása és a 13 vértanu kivégzésétől való vonatkozó hiteles adatok lehetőleg teljes gyűjteménye, hanem a még élő hősök részéről a holtak sirján felgyűjtott emléklódokat, valamint a jelenkorunk honszeretetre buzditó írói és eszmékért lelkesülni tudó fiai által a vértanuk emlékének szentelt apotheosis kíván lenni, gloriificatiója a vesztőhelyen a hazáért szenvedett vértanu halálának. Ennőlfogva van szerencsénk értesíteni, hogy „A 13 Vértanu Albuma”-nak szerkesztő bizottsága Cimednek, mint irodalmi fértáink egyikegének számára „A 13 Vértanu Albuma”-ban helyet tart fű, kérve, hogy azt becses dolgozattal betölteni sziveskedjék. Minthogy a mű 1890. október 6-án jelenik meg és így a kéziratoknak nyomtatás alá adása legközelebb márciusban történik, alázattal kérjük, hogy becses dolgozatának címét, rövid tartalmát és a redactio tekintetéből annak megközelítő terjedelmét a hó végeig velünk tudatni, magát a kéziratot pedig 1890. február hó végeig nekünk megküldeni kegyeskedjék. Becses választást kérjük a „Kölcsy-Egyesület” alelnökének „Tekintetes Antolik Károlyi gym. tanár urnak Aradon” címezni. Aradon, 1889. november hó 12-én. Antolik Károly, a „Kölcsy-Egyesület” alelnöke.

Uj zenemű! Táborcsy Nándor nemzeti zenemű kereskedésében Budapest, váci-utca 30 szám, megjelent: „Legujabb Budapesti dalok és népdalok” melyek a népszínházban a legkedveltebb népsziművekben énekelletnek. Enekhangra zongorakísérettel alkalmazta Abrányi Kornél. 5-ik szám: Szállodog a fecske. 7 ik szám: Sajt az átok. 8 ik szám: Aludj babám aludjál. 9 ik szám: Sir a kis lány. 10-ik szám: Hét csillagból van gőncöl szekere. E dalok akként vannak zongorára alkalmazva, hogy azokat ének nélkül is el lehet játszani, miután a dallamhangok a zongora részben is befoglalhatnak.

Naptárak az 1890-ik évre. A „Franklin-Társulat” magyar irodalmi intézet által küldettek be szerkesztőségünknek a következő közkeveltségnek örvendő, csinosan kiállított és nagy gondal szerkesztett 1890-ik évi naptárak. Vala-

menni a kereskedelmi magyar kir. ministeriumban összedíltott a legújabb adatok nyomán szerkesztett országos vásárok kimutatásával van ellátva Istvánbácsi naptára. vagyis családok házigazdáknak és gazdasszonyoknak, népnevelőknek helységi előljáróknak, iparosoknak és földmívelőknek való képes kalendárium 1890-ik évre. Alapítá Majer István. Szerkeszti Kóhalmi Klimstein József tanár. Közleményekkel Aschenbrenner József, Nyulasy Antal, Janovich Károly, Schorer Ferenc, Ferenczy György. stb.-től XXXV-ik évfolyam. Számos képpel. Tartalma: I. Az erkölcsi világ. II. Gazdák és gazdasszonyok naptára. III. Népnevelők naptára. IV. Történetik. V. István bácsi a hazában és a nagyvilágban. VI. Művészet és műipar. VII. Tréfák mezeje. Ara kötte 50 kr. Falusi gazda naptára 1890-ik évre. A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára. Több szakember közreműködésével szerkeszti Sporzon Pál, a "Gyakorlati mezőgazda" szerkesztője. XXVI-ik évfolyam. Számos ábrával ellátva. Ara fűzve 80 kr. Borászati naptár 1890-ik évre. Szakemberek közreműködésével szerkeszti Dr. Nyáry Ferenc tanár. XVII. évfolyam. Tartalma: I. Természettudományi rész. II. Szőlőszeti és borászati rész. III. Kertészeti rész. Sok ábrával. Ara fűzve 80 kr. A magyar nők házi naptára. 1890. évre. Szerkeszti K. Beniczky Irma. XXII. évfolyam. A szövegbe nyomott sok képpel, s a háztartáshoz szükséges napló jegyzetekkel ellátva. Ara fűzve 60 kr. Székely egyleti képes naptár az 1890-ik évre. Szerkeszti a központi választmány meg bizásából Dr. Szádeczky Lajos. IX. évfolyam. Számos a szöveg közé nyomott képpel. Ara fűzve 25 kr. Honvéd-naptár az 1890-ik évre. (Együttal katonai naptár.) A magyar nép számára. Szerkeszti Aldor Imre. XXIII. évfolyam. Képekkel. Ara fűzve 60 kr. Lidérc-naptár 1890. évre. XXIX. évfolyam Számos nagyobb és a szöveg közé nyomott kisebb képpel. Ara fűzve 60 kr. A magyar nép naptára 1890 évre. Képes kalendárium sokféle hasznos és mulattató olvasmánnyal ellátva. Szerkeszti ifj. Tatár Péter. XXXV. évfolyam. Ara fűzve 25 kr.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. G. Tanuljon Ön - sok helyesírás, logikát költészetet aesthetikát és azután - ne írjon Ön verset soha az alkalmatlanságot azon reményben, hogy tanácsunkat megfogadja, szivesen megcoosátjuk. Sümeg. Legyen előző é balasztárt, melyet a viszonyok nyomára alatt akarattal ellenér - kénytelenek volta k tenni. A kétség példányt elküldjük; az urna temető leírása épen jókor jönné Szives üdvözlöt. W. G. Hírsége en küldték a régi címsz. mert nem sugta meg senki a lakhely változtatást. Most, hogy hivatalosan is találják, (amit nagyon köszönünk) kedves kötelességünknek fogjuk tartani a pontosságot.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. királyi város 1889. évi november hó 23-án tartott heti vásáran.

Osza	7 frt 60 kr.	7 frt 20 kr.
tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
uj	— frt — kr.	— frt — kr.
ó	— frt — kr.	— frt — kr.
uj	6 frt 80 kr.	6 frt 70 kr.
jó	— frt — kr.	— frt — kr.
uj	6 frt 50 kr.	6 frt 30 kr.
ősi	— frt — kr.	— frt — kr.
tavaszi	6 frt 60 kr.	6 frt 40 kr.
uj	— frt — kr.	— frt — kr.
ősi	6 frt 80 kr.	6 frt 70 kr.
tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	— frt — kr.	— frt — kr.
	— frt — kr.	— frt — kr.
Bükköny	— frt — kr.	— frt — kr.
Repeze	— frt — kr.	— frt — kr.
Kukorica	4 frt 90 kr.	4 frt 60 kr.
Széna	3 frt 20 kr.	2 frt 80 kr.
Szalma	2 frt — kr.	1 frt 80 kr.

NYILT-TER.

Ügyvédi iroda megnyitás.

Dr. DEUTSCH ANTAL

köz- és váltó ügyvéd P é c s e t t Irgalmasok utcája 2, szám alatti (Nöthig József-féle) ház első emeletén ügyvédi irodát nyitott.

* Ezen rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Feloldó szerkesztő és laptulajdonos:

FEILER MIHALY.

Berfällste schwarze Seide. Man verbräue ein Müllerchen des Seidens, von dem man kaufen will und die etwaige Berfällung tritt sofort zu Tage: Schie, reingefärbte Seide fräucht sofort zusammen, berfällt bald und hirtet sich wenig. Wähe von ganz hellbraunlicher Farbe. — Berfällste Seide (die leicht färdig wird und bräht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter, (menn sehr mit Karbfäden erwäuert) und hinterläßt eine dunkelbraune Wähe, die sich im Gegenlicht zur echten Seide nicht fräucht. Isonden färdigen nicht. Das Seidenfabrik-Depot von G. Henneberg verfenbet genu Müller von seinen echten Seitenoffen an Seidermann.

Als preiswerthes, praktisches Weihnachte Geschenk empfehle ich Rohicid. Watiroben (ganz Seide) fl. 10 50 per Robe, sowie fl. 14 25, 17 50, 21 25, 26 5 bis 29 60 nabeferria. Es ist nicht nothwendig, vorher Müller kommen zu lassen; ich taufche nach dem fest um, was nicht convenirt. Müller von schwarzem, farbigen und weißen Seidenoffen umgehend. Seidenfabrik-Depot G. Henneberg (R. u. S. Hoflied), Zürich.

12294. sz. 1889.

Arverési hirdetmény.

Pécs szab. hir. város törvényhatósági bizottsága közgyűlésének II. évi 105/6683. szám alatt határozata alapján ezennel közhírré tesztem, miként a város tulajdonába jutandó s a Deak-utcában 2-ik sz. a. álló Weidinger-féle háznak az utca kiszélesítése folytán megmaradó 160□ öl telke a rajta levő épületek részekkel és a szabályozásba eső épületrész anyagával együtt 14000 forint vételár

kikiáltása mellett hivatalos helyiségemben (Városház II. emelet 33. ajtó) f. é. december hó 9 én tartandó nyilvános árverés és zárt ajánlati tárgyalás útján eladatni fog.

Miért is felhivatnak a venni szándékozók, miként a kikiáltási ár 10 százaléknak megfelelő bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlatokat legkésőbb f. é. december 8 déli 12 óráig Pécs sz. kir. város polgármesteri hivatalánál nyujtsák be, avagy ily bánatpénzzel ellátva, a szóbeli árverésen jelenjenek meg.

A részletes feltételek és szabályozási tervezrajok nálam a délelőtti hivatalos órák alatt betekintheők.

Pécs: 1889. november 19-én.

JILLY ALAIOS városi tñkncos.

!! Poloskakiirtás !!

TIRGRAM

az egyedüli szer, melylyel poloskák és ezek patéi végképen kiirtathatók, kapható a legűbb gyógytárban, fűszer- és vegyeskereskedésekben.

Egy üveg ára 20, 40 és 60 kr.

Főraktár és képviselőség Pécs: **LANGH. FIA** cégnél, Főter.

Tirgrammal nagyon könnyen lehet tisztítani, az eredmény meglepő és azonnal látható.

Minden üveg Tirgramhoz egy használati utasítás és egy ecset van csatolva.

Tirgram megjelöltetett az 1889. évi kiállításban a nagy ösztöremmel.

Tirgram: (szabóalmazott) U. Z. r. - Magyar-országban, Francia- és Oroszországban sőt.

A soulac-i apátság (Franciaország) Dom Maguelonne prior Főtisztelő Benedekrendi atyái

fogvize, fognora és fogsztája.

2 aranyérem: Brüsszel 180. London 1884.

A legmagasabb kitüntetések. Felaláltott az 1873-évbén Bou rasud Péter prio által.

A főtisz telendő be nedekrendi atyák fogvize nék használatát néhány csepvet vízbe véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságot melyeknek fehérséget kölcsönöz, a menyiben a foghúst erő itti s teljesen egészségessé változtatja. Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak midőn öket ezen régi és praktikus készítményekre figyelmeztetjük melyek a legjobb gyógyszerrel és a fogfájás ellen egyedüli óvszert képezik.

A ház megalapított 1807-ben. Vezetőgyűzők: **SEGUIN** 106 & 196, rue Croix-de-Segusy Bordeaux. Kapható minden nagyobb illatszerésznél, gyógyszer-tárban és fűszerkereskedésben. Főraktár Pécs: A L T és B Ö H M uraknál.

Arlejtési hirdetmény.

A m. kir. tudomány-egyetem alap uradalom tulajdonát képező s Pécsvárad községében fekvő emeletes nagy vendéglő épület

átalakítási munkálatainak

vállalkozás utjáni biztosítása czéljából folyó évi **december hó 18-án** délelőtti 10 órakor. a pécsvárad közalap. számtartóság hivatalos helyiségében zárt ajánlatu verseny tárgyalás fog tartatni.

Az átalakítási munkálatok a kétréndű előmért és költségvetés szerint 2760 frt s esetleg 6522 frt 68 kr erejéig lévén teljesítendő. A benyujtandó zárt ajánlatban határozottan kiteendő külön az első s külön a második költség összegre teendő eügedmény.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, miszerint szabályszerűen szerkesztett s a vállalati összeg 10 százaléknak megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat, a fent kitett nap pont délelőtti 10 órájáig, a pécsvárad közalap. számtartóság hivatalos helyiségébe, hol a munkálatokat tárgyzató műszaki iratok és feltételek is betekintheők, nyujtsák be.

A feltételektől eltérő s a határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsvárad, 1889. évi november hó 27.

2911

A pécsvárad kir. közalap. számtartóság.

Hirdetmény.

A pécsi papnevelő intézeti urodalom tulajdonához tartozó **Kökény, Kovaczena, Német-szék, Egerszeg, Egyházbér** községekben s **Vágaton** létező

kocsmaépületek

f. évi december hó 21-én délelőlti 9 órakor az intézet pécsi házában megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni. A vételár 10 százaléka foglalóképp leteendő. A vételár kifizetésére nézve méltányos határidők állapíthatók meg.

Ugyanekkor lesznek az urodalomnak **egyház-béri és bodolai szántóföldjei** 1890. évi október hó 1-től számítandó **tíz évre** bérbe adva.

A papnevelő intézeti urodalom kormányzója.

Gazdáknak, malom- és géptulajdonosoknak fontos!

Műlakatosi műhelyemet egy

gépépítészeti és javító műhelylyel

kibővíttem és elvállalom minden a szakba vágó munkák legpontosabb kivitelét u. m: gőzgépek kazánok, mozdonyok, különösen utóbbiak tüzelő szerkezetének javítását vagy átalakítását, úgy mint bár mily géprészeknek helyreállítását szakértő kivitelben jutányos árak mellett

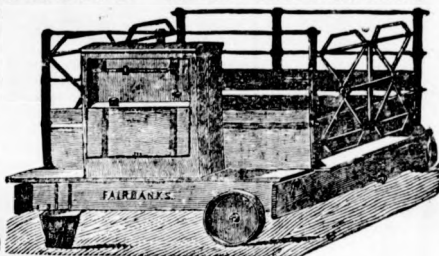
Előíránzatokkal vagy árjegyzékekkel szívesen szolgálok mély tisztelettel

Kindl Ferencz,
Nepomuk-utca 33. sz.

2556

FAIRBANKS MÉRLEGEK

Az egész világon a legtekéletesebb mérleg-szerkezetek

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosulylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésükkel fogva az összes világtípusok első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes-mérlegek árainál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasútra való feladás költséges befoglalatnak. Gazdasági szesz, kér- és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztr.-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató, Budapest, Andrassy-ut 12.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer.

NEUSTEIN-FÉLE SZERZÉSBET vertisztító LABDACSKOK.

Minden hasonló készítményekkel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacskokat, melyek mentesek minden ártalmas anyagtól s a legnagyobb eredménnyel használatnak az altesti szervek betegségeinél, könnyen használtak és vertisztítók. Egy gyógyszer sem kedvezőbb és a mellett egészen ártatlanabb

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek a biztos forrásait olvasni és cikrozott alakja miatt még gyermekek is szívesen veszik. Ezen labdacskok dr. Pitha udvari tanácsostól igen megtisztelő bizonyítvánnyal lettek kiténtetve.

Egy 15 labdacskot tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 labdacsk) ára csak 1 frt o. é.

Óvás! Minden doboz, a melyen a cég: gyógyszer-tár „zum heiligen Leopold” nem áll és hátsó oldalán védjegyünket nem hordja,

hamisítvány, melynek megvételétől a közönség óvatk. Igazán kell figyelni, hogy ne rossz és nem csak semmi eredményt fel nem mutatható, de épséggel ártalmas készítményt kapjanak. Határozottan Neustein-féle Erzsébet labdacskokat kell kérni és ezek a borítékban és használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva.

Főraktár Bécsben: Apotheke „zum heiligen Leopold” des Neustein Ph. Belváros, Ecke der Planken und Spiegelgasse. — Főraktár Pécsen: Sípőcz L. Zsigala és Argalmasok gyógyszer-tárában. 2899

Hirdetmény.

Ezennel köztudomásra hozom, hogy a Nagyméltóságú Mailáth család tulajdonát képező s a pécsi 1524. sz. tjkv-ben 7247/b helyrajzi szám alatt felvett **5 cat. hold 262□öl nagyságú s a vasuti indulóházhoz vezető országútra dülő rét házhelyekre osztva**

szabad kézből eladatik.

A venni szándékozók a részletes eladási feltételeket alulírt megbízottnál (Király-utca 20. sz. a.) bármikor betekintheik.

Fekete Mihály ügyvéd.

A pécsi nemzeti Casino egyesület helyiségében (Király-utca 13. sz.)

több butor-darab és egy

teke asztal

folyó évi december hó 8-án d. e. 11 órakor el fog árvereztetni. Az elárverezendő tárgyak napközben bármikor megtekinthetők.

2900

smerve az irodalom-pártoló közönség szívélyes rokonszenvét s meleg érdeklődését, melylyel a magyar irodalom buzgó szorgalmu s hivatott munkásai iránt viseltetik; teljes bizalommal bátorkodtunk becses pártfogására számítva egy tíz éves írói mult költői termékeit

EM L É K Ü L

czim alatt sajtó alá bocsátani s most, midőn a mű megjelent, becses figyelmébe s jóindulatába ajánlani.

A mű csinos kiállításban, vaskos kis kötetben, 176 oldalnyi terjedelemben kerül a t. közönség kezébe.

A mi a belértékét illeti, erre nézve csak annyit mondhatunk s ezt szerénytelenség nélkül, tiszta önérzettel elmondhatjuk, hogy a sajtó, már előzetesen ismerve a mű becsét, **szép elismerést előlegezett a könyvnek.**

Reméljük és hisszük, hogy a t. közönség is elismeréssel lesz a mű iránt.

Á R A :

füzve 1 frt 20 kr., pompás diszkötésben, gazdagon aranyozva 2 frt.

Megrendelhető a kiadónál (Engel Lajos könyv-, papir-kereskedő és könyvnyomdásznál Pécsen, király-utca) és a szerzőnél (Várady Ferencz lapszerkesztőnél Pécsen, János-utca 8. sz.) nemkülönbben valamennyi pécsi könyvkereskedőnél.

Vidéki megrendelések legelőnyösebben posta-utalványon eszközölhetők.

Hazafias tisztelettel:

Engel Lajos

a kiadó,

Várady Ferencz

a szerző.